

Grondwateronttrekking voor de klimaat- en gietwatervoorziening van Agriport A7 te Wieringer- meer

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

4 december 2007 / rapportnummer 1992-33

INHOUDSOPGAVE

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
2. ACHTERGROND, DOELEN EN BESLUITVORMING.....	2
2.1 Achtergrond en doelen.....	2
2.2 Beleid.....	2
2.3 Besluitvorming	2
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
3.1 Algemeen	3
3.2 Alternatieven, meest milieuvriendelijke alternatief en referentie.....	3
3.3 Meest milieuvriendelijke alternatief	4
3.4 Referentiesituatie.....	5
4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	5
4.1 Bodem, water en ecologie.....	5
4.2 Energie	8
4.3 Overige aspecten.....	8
5. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	8

Bijlage 1: Projectgegevens

Bijlage 2: Lijst van inspraak

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Glastuinbouwbedrijven in het gebied Agriport A7 in de gemeente Wieringermeer willen gebruik maken van grondwater voor de klimaatvoorziening en de gietwatervoorziening van de kassen. Het voornemen is om voor de klimaatvoorziening in de kassen gebruik te maken van ondergrondse energieopslag, ook wel koude/warmteopslag (KWO) genoemd. Ook voor de gietwatervoorziening zal gebruik worden gemaakt van de ondergrond, in de vorm van ondergrondse hemelwaterberging (OHB) en grondwateronttrekking in combinatie met zuivering via omgekeerde osmose (RO). Het initiatief heeft de volgende specifieke kenmerken:

- De KWO, OHB en RO zijn bedoeld voor circa 825 ha kassen (Agriport 1 + 2).
- De gemiddeld te verpompen hoeveelheid grondwater voor de KWO zal uitkomen op ongeveer 165 miljoen m³ grondwater per jaar, indien alle kassen met KWO worden uitgerust. In het MER zal rekening worden gehouden met een maximale grondwateronttrekking van 230 miljoen m³ per jaar, omdat er ook rekening gehouden dient te worden met extreme weersomstandigheden.
- Voor de OHB gaat het om een maximale grondwateronttrekking van 4,0 miljoen m³/j en een maximale infiltratie van 5,7 miljoen m³/j.
- Voor de RO gaat het om een totale grondwateronttrekking van 3,6 miljoen m³/j en een totale infiltratie van 1,8 miljoen m³/j.

De vergunning Grondwaterwet wordt aangevraagd door de Coöperatieve Eigenaren Vereniging Glastuinbouw Wieringermeer U.A. In deze vereniging zijn de glastuinbouwbedrijven vertegenwoordigd. Het is de bedoeling dat er een parapluvergunning verleend zal worden, waarmee meerdere bronnen voor het onttrekken en infiltreren van grondwater bij voorbaat vergund worden. Deze bronnen worden in het MER nader bepaald op concrete locaties.

De Commissie bouwt in dit advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie gelezen moet worden.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- De belangrijkste variabele bij het opstellen van de alternatieven voor de KWO is de **ruimtelijke situering van de bronnen**. De (milieu)afwegingen die tot de bronlocaties in de verschillende alternatieven leiden, moeten in het MER helder beschreven worden.
- De **hydrologische effecten** van de alternatieven, alsmede de hiervan afgeleide effecten (bijvoorbeeld wateroverlast, zetting), inclusief een vertaling van de bandbreedte in (hydrologische) modelparameters naar onzekerheden in uitkomsten. Hieronder vallen ook de waterkwaliteitsaspecten waarbij enerzijds aandacht moet worden gegeven aan de chemische effecten van de infiltratie van verwarmd water en anderzijds aan de gevolgen voor het benedenstrooms gelegen oppervlaktewater en grondwater van menging van het onttrokken KWO-water voordat het weer geïnfiltreerd wordt.
- Het MER moet inzicht verschaffen in de **positieve energetische effecten** van het energiesysteem met opslag in termen van te bereiken

energiebesparing, de systeemprestatie (geleverde koude en warmte ten opzichte van het elektriciteitsverbruik van het systeem) en met de onzekerheden daarin. Tevens moet het inzicht geven in mogelijke energetische lekverliezen en de gevolgen ervan voor de omgeving.

- Bij de invulling van het **meest milieuvriendelijke alternatief** dienen zowel beperking van de hydrologische effecten als optimalisatie van het energetische effect te worden nagestreefd. Bij de energetische optimalisatie dient het gehele energiesysteem in beschouwing genomen te worden: ook extra bouwkundige en/of installatietechnische maatregelen kunnen daarvoor nodig zijn.
- Aangegeven moet worden in hoeverre de plannen rond de winning en opslag van gietwater en de infiltratie van concentraat hinder ondervinden van de KWO en in hoeverre de bij de vergunningaanvraag gehanteerde uitgangspunten nog gelden.
- Voor de overdracht van informatie in het MER aan besluitvormers, insprekers en anderen is een goede **samenvatting** essentieel. De samenvatting moet zelfstandig leesbaar zijn voor een brede doelgroep en dient een goede afspiegeling te zijn van de inhoud van het MER.

2. ACHTERGROND, DOELEN EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond en doelen

Beschrijf in het MER de achtergrond van de verschillende initiatieven, alsmede het doel c.q. de doelen van zowel de koude/warmteopslag (KWO) als voor de gietwatervoorziening (OHB + RO). De startnotitie biedt hiervoor goede aanknopingspunten.

Geef in het MER een aantal gebruiksscenario's, waaronder een scheve energiebalans, alsmede wat de maximale situatie kan zijn voor zowel de KWO als voor de OHB + RO. Deze informatie maakt het mogelijk de te verwachten omvang van de warmte- en koudeleveringen alsmede de grondwaterbehoefte te onderbouwen. Ga in op de fasering van de ontwikkeling van het terrein (Agriport 1 + 2), zodat ook de benodigde warmte- en koudeleveringen tijdens de verschillende fasen duidelijk worden.

2.2 Beleid

De startnotitie biedt voldoende aanknopingspunten voor het relevante beleidskader voor de beide initiatieven¹.

2.3 Besluitvorming

De startnotitie geeft reeds aan dat het MER wordt opgesteld voor het opstellen van een parapluvergunning op basis van de Grondwaterwet door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

¹ In bijlage 3 van de startnotitie wordt niet het Infiltratiebesluit bodembescherming, van 20 april 1993, genoemd. Is dat Besluit wel of niet van toepassing? Indien dat wel het geval is, wat betekent dat voor het initiatief?

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

Vertaal de verwachte warmte- en koudevragen van de aan te sluiten glastuinbouwbedrijven naar de ontwerpeisen voor het warmteopslagsysteem.

Geef in het MER voor elk van de alternatieven voor de KWO een beschrijving van het energiesysteem met ondergrondse opslag. Deze omvat:

- een principeschema met daarbij de belangrijkste parameters van het systeem, zoals de opslag- en afgiftetemperaturen, capaciteiten van de onttrekkings- en infiltratieputten, ontwerpvermogens (koeling, verwarming) van het opslagsysteem, de warmtepompen en de piekketels, het opgenomen vermogen en het jaarlijkse energieverbruik van deze onderdelen, de energiestromen in het systeem, en de eventuele regeneratie;
- de beoogde injectietemperaturen voor de opslag (laden en ontladen), zowel de gemiddelde als de maximale temperatuur;
- de wijze waarop in het systeemontwerp rekening wordt gehouden met onzekerheden en variaties in de warmte- en koudevragen;
- de wijze waarop technisch en organisatorisch wordt geborgd dat de energiebalans in de bodem in evenwicht wordt gehouden over een periode van vijf jaar;
- het verwachte onttrekkings- en infiltratiepatroon op weekbasis (indicatief);
- de locaties van de bronnen op kaart;
- techniek van het infiltreren in en onttrekken uit het tweede/derde watervoerende pakket en bijbehorende onderhoudsmaatregelen;
- vormgeving en inrichting puttenvelden (putten en eventuele andere voorzieningen);
- de benodigde leidingen (aan- en afvoer, warmte en koude), wijze van uitvoering van de aanleg van leidingen en eventuele infrastructuur (paden, wegen), locatie van de warmte- en koudelevering;
- de fasering van de aanleg van het systeem in relatie tot de fasering in de ontwikkeling van Agriport 1 en 2;
- de wijze waarop de interactie tussen gietwatersysteem en KWO wordt vormgegeven.

3.2 Alternatieven, meest milieuvriendelijke alternatief en referentie

De belangrijkste variabele bij het opstellen van de alternatieven is de ruimtelijke situering van de bronnen. De startnotitie geeft weer dat in het MER hiervoor de volgende mogelijkheden zullen worden uitgewerkt:

- een alternatief waarbij de koude en warme bronnen in grote clusters worden gepositioneerd, zodat het systeem thermisch optimaal kan presteren (thermisch optimaal);
- een alternatief waarin – door de bronnen om-en-om te positioneren – gestreefd wordt naar een minimaal effect op het (omliggende) grondwatersysteem (geohydrologisch optimaal);

- een alternatief waarbij wordt gestreefd naar een optimaal compromis tussen het geohydrologisch optimale en het thermisch optimale alternatief. Dit betekent dat een thermisch goed functionerend systeem wordt gecombineerd met relatief kleine hydrologische effecten (geoptimaliseerd alternatief).

Bij de beoordeling van het toekennen van het predikaat *meest milieuvriendelijk* dienen alle milieueffecten, dus ook het energetische effect van het totale energiesysteem, een rol te spelen.

Besteed in het MER bij de beschrijving van deze alternatieven aandacht aan de afwegingen die leiden tot de bepaling van de exacte bronlocaties in de verschillende alternatieven. Geef ook aan in hoeverre grondwateronttrekkingen in de nabijheid hierbij van invloed zijn.

Uit het MER, de watertoets en het grondwater masterplan van Agriport 1 is gebleken dat het OHB met RO in combinatie met beperkte bassins het MMA is. In het MER zullen derhalve alternatieven binnen het kader van dit MMA worden behandeld, waarbij de onderlinge ligging van de putten wordt gevarieerd, zo blijkt uit de startnotitie.

3.3 Meest milieuvriendelijke alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, binnen zijn competentie liggen, en uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

Ga aan de hand van toetsing van de drie alternatieven aan de doelstelling van het project en de milieueffecten na of het alternatief waarbij de bronnen om- en-om worden gepositioneerd (geohydrologisch optimaal alternatief) inderdaad het meest milieuvriendelijke alternatief is. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat het energierendement relatief veel gevoeliger blijkt te zijn voor de ruimtelijke situering van de bronnen dan de effecten op het grondwater. In dat geval zou ook één van beide andere alternatieven als de basis beschouwd kunnen worden voor het MMA.

Ga na of het alternatief dat de basis vormt voor het meest milieuvriendelijke alternatief, nog verder geoptimaliseerd kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan:

- verhoging van de *robuustheid* van het systeem: voorzieningen die het mogelijk maken de energiebalans in de bodem te handhaven, zonder de energetische prestaties van het systeem aan te tasten. Te denken valt aan voorbereiding van het systeem op (toekomstige) voorzieningen voor regeneratie van de bodem met oppervlaktewater, asfaltcollectoren, koeltorens en dergelijke met het oog op afwijkingen in de toekomstige warmte- en koudevraag;
- verhoging van de *energetische prestatie* van het totale energiesysteem, bijvoorbeeld door extra bouwkundige en/of installatietechnische maatregelen op gebouwniveau of door onderlinge uitwisseling van warmte en/of koude tussen bedrijven of omringende bebouwing, waarbij de effecten op het grondwater gelijk blijven of zelfs verminderen;
- verdergaande beperking van het effect op het grondwater door een optimale inzetstrategie van de verschillende bronnen.

3.4 Referentiesituatie

Als referentiesituatie voor het beschrijven van de milieugevolgen voor de KWO kan worden uitgegaan van de levering van warmte met warmte/kracht-units (WKK), korte-termijn buffers, aangevuld met Hoog Rendements (HR)-ketels. Geef expliciet aan welke energierendementen in de referentie worden verondersteld voor de WKK-units (thermisch en elektrisch) HR-ketels en de centrale elektriciteitsopwekking.

Betrek in de referentie ook de CO₂-bemesting in de kassen en de wijze waarop de CO₂ wordt geproduceerd. Hierbij dient ook aandacht te worden besteed aan:

- de huidige bedrijfsvoering waarin beluchting van de kassen wordt toegepast t.b.v. de temperatuurhuishouding in de kas;
- het effect van het 'sluiten' of 'vrijwel sluiten' van de kassen op de jaarlijkse warmte- en koudebehoefte en de meeropbrengst van producten;
- het primair energieverbruik en de netto CO₂-uitstoot per eenheid product (bijvoorbeeld m³ aardgasequivalent per ton product) in de referentiesituatie voor beluchte en (semi-)gesloten kassen.

Het primair energieverbruik per eenheid product dient te worden zichtbaar gemaakt om het energetisch effect van het (semi-)sluiten van de kas zichtbaar te maken. Hierin ligt immers de aanleiding om warmte-/koudeopslag toe te passen. De feitelijke referentie is op dit moment een beluchte kas, waarin actieve koeling niet wordt toegepast. Met het sluiten van de kas groeit de hoeveelheid product dat geleverd kan worden. Maar wellicht groeit ook het energieverbruik. Voor een evenwichtige beoordeling dient daarom het specifieke energieverbruik te worden bepaald.

Verder kan gewerkt worden met de referentie zoals beschreven in de startnotitie (op pagina 24).

4. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU**

Studiegebied

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat het Agriport 1 + 2 terrein en omgeving, voor zover daar effecten van de grondwateronttrekkingen, -infiltraties en -temperatuurwijzigingen kunnen gaan optreden. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen – en in relatie tot grondwater – gevoelige gebieden en objecten, voornamelijk gebouwen en infrastructuur.

De aspecten bodem, water en energie dienen in het MER zoals hieronder aangegeven voor de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling te worden beschreven.

4.1 Bodem, water en ecologie

Besteed bij de beschrijving van bodem en water met name aandacht aan:

- geologie: een beschrijving van de geologische opbouw. Ga daarbij in op zowel verticale gelaagdheid als horizontale zonerings, rekening houdend met de aspecten die van belang zijn voor de geohydrologie zoals aanwezige slecht doorlatende lagen en de (dis)continuïteit² daarin. Ga daarbij in op onzekerheden en hoe daar in de planuitwerking rekening mee wordt gehouden;
- (geo)hydrologie: het voorkomen (dikte³ en verbreiding) van de verschillende watervoerende pakketten⁴ en scheidende lagen, de geohydrologische parameters doorlatendheid, weerstand, bergingsvermogen en porositeit; grondwaterstanden en -stijghoogten, kwel en infiltratie (inclusief intensiteiten) en de geometrie van het grondwaterstromingspatroon;
- de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en in het bijzonder de chloride-concentraties op verschillende dieptes;
- bodemverontreinigingen (welke verontreinigende stoffen zijn in de deklaag aanwezig) en (potentiële) grondwaterverontreinigingen⁵; en of die kunnen worden beïnvloed door de nieuwe initiatieven;
- de gevoeligheid van bodemtypen voor mineralisatie en zetting;
- de gevoeligheid van aanwezige natuur voor veranderingen in grondwaterstroming, verdroging of eventuele vernatting. Maak daarbij onderscheid tussen natuur in de polder en in het aangrenzende, oorspronkelijke vasteland. Grondwaterafhankelijke natuur komt in het studiegebied vermoedelijk alleen voor in en langs sloten en in natuurgebied de Oostermare, ten noorden van Twisk. Het initiatief ligt nabij de PEHS met bijzondere waternatuur. Zijn daar gevolgen op te verwachten? Zo ja, wat voor gevolgen? Geef tevens aan wat de gevolgen kunnen zijn voor toekomstige natuurontwikkelingen zoals de 'Westvaartse Plassen'.

Het model waarmee de berekeningen worden uitgevoerd dient volgens de huidige technieken te worden gekalibreerd en van parameterwaarden te worden voorzien. Voor een project van deze omvang is een zorgvuldige schematisering (drie dimensies) en parametrisering op basis van (desnoods nieuwe) boor- en meetgegevens vereist, tenzij uit gevoeligheidsberekeningen blijkt dat de potentiële effecten niet kunnen optreden.

Beschrijf de veranderingen op de hierboven genoemde aspecten. Besteed daarbij met name aandacht aan de kwantitatieve beschrijving van de effecten op de grondwaterstand, grondwaterstroming, kwel en wegzijging⁶ en de onzekerheden daarin. Deze effecten zijn in het bijzonder van belang voor:

- mogelijke wateroverlast en/of zetting op en in de omgeving van het Agriport 1 + 2 terrein;

² Afgaande op de bodemkaart, lijkt de ondiepe geologie van het gebied tamelijk heterogeen. Deze heterogeniteit kan plaatselijk leiden tot grote verschillen in doorlatendheid.

³ In de startnotitie wordt gemeld dat er sprake is van een watervoerend pakket met een dikte van 232 meter (tabel 3.1). Volgens het Regionaal Geohydrologisch Informatie Systeem (REGIS) loopt het tweede watervoerende pakket hier van 35 tot 65 m-NAP. Welke informatie is juist?

⁴ In de startnotitie wordt aangegeven dat er sprake zou zijn van een tweede en een derde watervoerend pakket. Het geohydrologisch model zoals dat in het Regionaal Geohydrologisch Informatie Systeem (REGIS) is opgenomen kent geen derde watervoerend pakket.

⁵ Aangezien in de directe nabijheid een vuilstortlocatie aanwezig is, met mogelijk een systeem die de vervuiling van het grondwater onder de stort fixeert. In het MER dient beschouwd te worden of de voorgenomen initiatieven dit systeem kunnen beïnvloeden.

⁶ Een vertaalslag van de bandbreedte in (hydrologische) modelparameters naar onzekerheden in uitkomsten (met name grondwaterstanden) is hiervoor gewenst.

- lekverliezen, de mate waarin KWO-water bijvoorbeeld onder invloed van de natuurlijke grondwaterstroming of als gevolg van onbalans in het systeem in de bodem buiten het bereik van de KWO komt. Beschrijf de verwachte chemische samenstelling van dit water en stel vast waar dit water uiteindelijk terecht komt en hoe lang het daar over doet. Stel vast of het gebruiksmogelijkheden van bijvoorbeeld oppervlaktewater voor gietwater-doeleinden nadelig kan beïnvloeden;
- mogelijke verplaatsing van bodem- en grondwaterverontreinigingen (en de consequenties van aangetroffen stoffen voor de installatie).

Daarnaast dient in het MER aandacht besteed te worden aan de volgende aspecten:

- Bovenstaande afgeleide effecten (bodem en ecologie) van de hydrologische effecten dienen bepaald te worden. Beschrijf daarbij de ecologische effecten aan de hand van doelsoorten en doeltypen;
- Beschrijf de effecten op de grondwater- en bodemtemperatuur. Schenk hierbij aandacht aan de te verwachten temperatuurrange alsmede het beïnvloedingsgebied in de horizontaal (hoe ver doet de invloed zich gelden in het watervoerende pakket) en in de verticaal. Eventuele effecten van hogere of lagere temperatuur op chemische processen (en daardoor een veranderende grondwaterkwaliteit) dienen te worden aangegeven.

Het cyclische karakter van de onttrekkingen heeft, met name in de directe omgeving van de infiltratie/onttrekkingsbronnen gevolgen voor de uitwisseling van water tussen de diverse watervoerende pakketten. Ook deze uitwisseling krijgt een cyclisch karakter. Het is van belang deze uitwisseling te kwantificeren zodat inzicht verkregen wordt in de doorwerking naar ondieper gelegen lagen, met name de deklaag. Ook moet de invloed op de beheersbaarheid van het gietwatergedeelte worden beschreven. Met name met betrekking tot de locatie van het geïnfiltrerde concentraat, maar ook ten aanzien van mogelijke effecten op het te winnen brakke water. De effecten van het eventuele gebruik van chemicaliën bij het spuien dienen te worden bepaald. Het warmte/koude-opslagsysteem legt beslag op de ondergrondse ruimte. Het MER dient inzicht te geven in de beperkingen die het systeem ten aanzien van ander gebruik van ruimte en grondwater oplegt. Moet er rond het systeem bijvoorbeeld een boring- of 'pompvrije'- c.q. beschermingszone worden ingesteld om te voorkomen dat het systeem door ongewenste activiteiten gaat falen? En hoe groot zou een dergelijk gebied dan moeten zijn? Met andere woorden: hoe groot is de feitelijke claim die het systeem op de (ondergrondse) ruimte legt?

De verwachting is dat de ingreep redelijk omkeerbaar zal zijn, behalve met betrekking tot het chlorideprofiel⁷. Neem daarom in het MER 'hersteltijd' op van het grondwatersysteem wanneer de KWO wordt beëindigd.

Meld in dit MER – voor zover mogelijk – wat de uitkomsten zijn van de Water-toets die voor het ruimtelijk plan (Agriport 2) moet worden uitgevoerd en waarin deze ontwikkeling dient te worden meegenomen.

⁷ De Commissie maakt de inschatting dat het chlorideprofiel onomkeerbaar zal worden vermengd.

4.2 Energie

Bereken voor elk van de alternatieven en voor de referentie:

- het jaarlijkse energieverbruik in m³ aardgas en kWh elektriciteit voor het conditioneren van de kas en de productie van CO₂ ten behoeve van bemesting;
- het bijbehorende jaarlijkse primaire energiegebruik en de bijbehorende netto uitstoot van CO₂ per eenheid product, zoals toegelicht in paragraaf 3.2.2.

Vermeld hierbij de gehanteerde uitgangspunten.

Geef voor de alternatieven bovendien:

- de absolute en relatieve energiebesparing ten opzichte van de referentie;
- de wijziging in het gebruik van primaire energie per eenheid product ten opzichte van de referentie;
- de energieprestatie van het opslagsysteem, gedefinieerd als de jaarlijks geleverde warmte en koude (GJ_{th}) gedeeld door het jaarlijkse gebruik van primaire energie (GJ_{pr}) van het energiesysteem.

Ga in op de gevoeligheid van de berekende energiebesparing en energieprestatie voor:

- niet voorziene warmte- en koudevragen (omvang en patronen);
- afwijkingen in de afgiftetemperaturen van de gebouwinstallaties;
- wijzigingen in de meeropbrengst bij een (semi-)gesloten kas;
- andere systeemeigenschappen van het energiesysteem met opslag dan nu voorzien.

4.3 Overige aspecten

Hoe komt het initiatief er bovengronds uit te zien? Wat zijn de te verwachten bovengrondse gevolgen? Zijn er gevolgen te verwachten voor de landbouw of het landschap?

5. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

Voor wat betreft de vergelijking van alternatieven, leemten in informatie, evaluatieprogramma, vorm en presentatie alsmede de samenvatting gelden de algemene verplichtingen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: De Coöperatieve Eigenaren Vereniging Glastuinbouw Wieringermeer U.A.

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: vergunningverlening in het kader van de Grondwaterwet

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C15.1

Activiteit: koude/warmteopslag in de diepere ondergrond, alsmede een gietwatervoorziening, beiden zijn bedoeld voor de glastuinbouwontwikkeling van Agriport.

Betrokken documenten

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Grondwateronttrekking voor klimaat- en gietwatervoorziening van Agriport A7 (Wieringermeer), Startnotitie m.e.r.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Procedurale gegevens:

Aankondiging start procedure op 4 oktober 2007 in “het Schager Weekblad” en “het Westfries Weekblad, edities De Streek en Koggenland”.

advies aanvraag: 1 oktober 2007

ter inzage legging: 5 oktober 2007 tot 16 november 2007

richtlijnenadvies: 4 december 2007

Bijzonderheden:

In dit project gaat het om een Koude/Warmte-Opslag (KWO)-project met een uitzonderlijk grote omvang (maximale grondwateronttrekking van 230 miljoen m³ op jaarbasis).

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie is als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dhr. H. Boukes

dhr. ir. J.J. Buitenhuis

dhr. dr. F.H. Everts

dhr. mr. S. Pieters (werkgroepsecretaris)

mw. drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Gemeente Wieringermeer, Wieringerwerf
2. Milieufederatie Noord-Holland, Zaandam
3. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord, Haarlem

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Grondwateronttrekking voor de klimaat- en gietwatervoorziening
van Agriport A7 te Wieringermeer**

Het richtlijnenadvies richt de aandacht zowel op de mogelijk zeer omvangrijke Koude/Warmte-Opslag (KWO) als op de gietwater-voorziening. Beide aspecten zullen gevolgen hebben voor het water in de (diepere) ondergrond en daar zal in het MER dan ook de meeste aandacht aan besteed moeten worden.

ISBN: 978-90-421-2251-2